

קידום ייצוג הולם לנשים בשירות המדינה

הצעה להחלטה

מחליטים בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1697 מיום 8.6.2014 בנושא קידום ושילוב נשים בשירות המדינה, שעגנה יעד של התקדמות שיטתית לייצוג הולם של נשים בתפקידים בכירים בשיעור של 50% לפחות שטרם הושג ובמטרה להמשיך ולחתור להשגתו:

א. סגל בכיר מוביל –

הממשלה קובעת יעד התקדמות שיטתית לייצוג הולם של נשים בשיעור של לפחות 50% במשרות הסגל הבכיר, לרבות בסגל הבכיר המוביל, עליהן חלה החלטת ממשלה מס' 2464 מיום 8.3.2015. לשם השגת יעד זה:

1. חובת הדיווח של שרים לפי סעיף 1.2 להמלצות דו"ח ועדת שטאובר שהמלצותיו אומצו בהחלטת ממשלה 1697 לעיל, תכלול דיווח אודות שיעורן של נשים במשרות הסגל הבכיר-מוביל.

2. נציב שירות המדינה יבחן לייעד משרות עבור נשים בכלל הדרגות כולל בסגל הבכיר המוביל בשירות המדינה. יעוד המשרות ייעשה בכפוף להוראות ביצוע כפי שיקבע נציב שירות המדינה, אשר יתעדכנו מעת לעת.

3. לצורך יישום האמור בסעיף 2 לעיל –

(א) בהתאם לסמכותה לפי סעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, לאצול לראש הממשלה את סמכות הממשלה לפי סעיף 15(ב)(2) לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959 לייעד משרות לנשים.

(ב) מכח סמכותה לפי סעיף 33(ג) לחוק יסוד: הממשלה, להסמיך את ראש הממשלה לאצול סמכות זו לנציב שירות המדינה.

ב. ועדות בוחנים וועדות איתור –

עד ליום 1 במרץ של כל שנה קלנדרית, נציב שירות המדינה ידווח לממשלה, אודות יישום ההנחיות בדבר ביטוי הולם בנסיבות העניין לייצוגן של נשים בוועדות הבוחנים בסגל הבכיר ובוועדות האיתור בשירות המדינה ביחס לשנה הקלנדרית הקודמת. הדיווח יתייחס, בין היתר, למספר הוועדות שהתכנסו בחריגה מחובת מתן ביטוי הולם כאמור לעיל, לשיעורן מקרב כלל הוועדות בסגל הבכיר, ולטעמים שהצדיקו חריגה זו.

ג. מאגר נשים לקידום מועמדות לתפקידים בכירים –

1. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת השרה לשוויון חברתי כי הרשות לקידום מעמד האישה (להלן – הרשות) הקימה מאגר הכולל פרטים של נשים, בהסכמתן, לשימושם של משרדי הממשלה ויחידות הסמך, לקידום מועמדות לתפקידים בכירים לשמש כמומחיות במטרה לקדם ייצוג הולם ולהגדיל את שיעורן של נשים, בעלות כישורים רלוונטיים באיוש תפקידים ומשרות בכירות, בוועדות ציבוריות, בפורומים שונים (לרבות באמצעי התקשורת) וכו' (להלן – המאגר).

2. להטיל על הרשות לעדכן את המאגר מעת לעת.
3. להטיל על הרשות בתיאום עם נציבות שירות המדינה לבחון את האפשרות לעשות שימוש במאגר, לטובת פרסום וחשיפה של מכרזי בכירים וועדות איתור בשירות המדינה, בכפוף למדיניות של נציבות שירות המדינה

דברי הסבר

רקע כללי

על פי סעיף 15א לחוק שירות המדינה (המינויים) תשי"ט 1959 כל יחידות שירות המדינה מחויבות כי בכל הדרגים ינתן ביטוי הולם בנסיבות העניין לייצוגם של בני שני המינים. סעיף 15א(ב) קובע כי הממשלה תפעל לקידום ייצוג הולם בקרב העובדים בשירות המדינה בהתאם ליעדים שתקבע, ולשם כך היא רשאית בין השאר לייעד משרות למועמדים שהם כשירים לתפקיד מקרב קבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי סעיף 15א(א) לחוק. בשנת 2014 אימצה הממשלה בהחלטה 1697 מיום 8.6.2014 את המלצות הוועדה לקידום נשים בשירות המדינה בראשות גבי דלית שטאובר, אשר כללו המלצות לקידום השוויון המגדרי בשירות המדינה בכלל ולקידום נשים לתפקידים בכירים בפרט. המלצות הוועדה עיגנו יעד של התקדמות שיטתית לייצוג הולם של נשים בתפקידים בכירים בשיעור של 50% לפחות.

על פי דו"ח שיוויון מגדרי בשירות המדינה, נכון לשנת 2019 נתוני הייצוג מעידים כי בכ-44% ממשורות הסגל הבכיר בשירות המדינה מכהנות נשים, משמע היעד טרם הושג. בהצעה להחלטה זו מבוקש לאשר צעדים שונים במטרה להמשיך ולחתור להשגתו של היעד הראשוני, 50% ייצוג של נשים במוקד קבלת ההחלטות.

להחלטה זו ולהתמודדות הממשלה עם האתגר ערך משמעותי המשפיע בהרחבה על כלל המשק. שוויון מגדרי בשוק התעסוקה בכלל ובשירות המדינה בפרט זוהי משימה לאומית אשר תוצאותיה ישפיעו על פני המדינה כולה הן בפן התעסוקתי והן משפחתי ואישי.

לסעיף א –

על פי הנתונים שמסרה נציבות שירות המדינה, בסגל הבכיר בשירות המדינה ישנם כיום כ-1900 עובדים כאשר 45% מתוכם הן נשים. בהתאם להחלטת הממשלה 2464 מיום 8.3.2015 בנושא השלמת הסדרי רוטציה ותקופות כהונה בסגל הבכיר של שירות המדינה הסגל הבכיר של שירות המדינה חולק לסגל בכיר מוביל ולסגל בכיר (שאינו מוביל). על הסגל הבכיר המוביל נמנות המשרות הבאות:

- א. משרות במתח דרגות 42-44 ומעלה בדירוג המח"ר או בדרגות המקבילות בדירוגים אחרים לגביהן מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים: 1. כפיפי מנכ"ל משרד ממשלתי, מוקבל מנכ"ל או מנהל יחידת סמך; 2. ראש המדרג הניהולי או המקצועי הספציפי בתחום, במשרד או ביחידת סמך.

- ב. משרות במתח דרגות 42-44 ומעלה בדירוג המח"ר או בדרגות המקבילות בדירוגים אחרים, אשר המכהנים בהן הם מנהלי מחוזות במשרדי ממשלה.
- ג. מקרים חריגים על פי קביעת הנציב אשר מתקיים בהם רק אחד משני התנאים שבס"ק א' לעיל.
- משרות בסגל הבכיר (לא מוביל) – שאר המשרות בסגל הבכיר שלא סווגו בהתאם להחלטת הממשלה כסגל בכיר מוביל.

בדו"ח שיוויון מגדרי של נציבות המדינה נמצא כי מקרב נשים הממלאות תפקידים בסגל הבכיר ישנו שיעור גבוה יותר של נשים במשרות הנמנות על הסגל הבכיר (לא מוביל) מאשר נשים הממלאות תפקידים בסגל הבכיר המוביל, ומקרב הנשים הנמנות על הסגל הבכיר המוביל מרביתן נמצאות במשרות ברמה של סמנכ"לים ומנהלי אגפים בכירים והרבה פחות במשרות של מנהלים כללים ומשנים למנהלים כללים ומקביליהם.

לאור התמונה הנגלית לעין, כאשר מדובר בייצוגן של נשים בסגל בכיר מוביל, נראה שיש צורך לקבוע יעדים ודרכי אכיפה בכדי שיסייעו בהגדלת ייצוגן של נשים בסגל הבכיר המוביל ומוצעים הצעדים המפורטים בסעיף א.

לסעיף ב-

סעיף 6ג לחוק שיווי זכויות האישה קובע כי בוועדות המכרזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם בנסיבות הענין, לייצוגן של נשים.

הנחיות נציבות שירות המדינה כוללות הוראות לעניין חובת הייצוג ההולם בוועדות האיתור והבוחנים, לרבות אפשרות לחריגים.

בסעיף ב מוצע להטיל על נציב שירות המדינה לדווח לממשלה באופן שנתי אודות יישום ההנחיות בדבר חובת הייצוג ההולם בהרכבים של ועדות הבוחנים בסגל הבכיר ושל ועדות האיתור בשירות המדינה.

לסעיף ג –

הרשות לקידום מעמד האישה הקימה מאגר נשים שמטרתו לקדם ייצוג הולם ולהגדיל את שיעורן של נשים, בעלות כישורים רלוונטיים באיוש תפקידים של משרות בכירות, בוועדות ציבוריות, בפורומים שונים (לרבות באמצעי התקשורת) וכו'.

מוצע כי הרשות לקידום מעמד האישה בתיאום עם נציבות שירות המדינה תבחן את האפשרות לעשות שימוש במאגר שהוקם כאמור, לטובת פרסום וחשיפה של מכרזי בכירים וועדות איתור בשירות המדינה, בכפוף למדיניותה של נציבות שירות המדינה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה מתואמת עם משרד ראש הממשלה

ההצעה מתואמת עם נציבות שירות המדינה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1697 מיום 8.6.2014.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעת

סיווגים

סיווג ראשי : 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי : 03 נושאים אזרחיים

מוגש על ידי השרה לשוויון חברתי

כ"ו בתשרי התשפ"א
14 באוקטובר 2020

המשרד לשוויון חברתי
הלשכה המשפטית

ירושלים, כ"ו תשרי, תשפ"א
14 אוקטובר, 2020

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

קידום ייצוג הולם לנשים בשירות המדינה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

כללי-

בהתאם לסעיף 15א(א) לחוק שירות המדינה (מינויים) תשי"ט 1959 בקרב העובדים בשירות המדינה, בכלל הדרגות והמקצועות, בכל משרד ובכל יחידת סמך, יינתן ביטוי הולם, בנסיבות הענין, לייצוגם של בני שני המינים.

בהחלטת ממשלה מס' 1697 מיום 8.6.2014 אימצה הממשלה את המלצות הוועדה לקידום נשים בשירות המדינה בראשות גב' דלית שטאובר, אשר כללו המלצות לקידום השוויון המגדרי בשירות המדינה בכלל ולקידום נשים לתפקידים בכירים בפרט. המלצות הוועדה עיגנו יעד של התקדמות שיטתית לייצוג הולם של נשים בתפקידים בכירים בשיעור של 50% לפחות. בהתאם לדברי ההסבר להצעה להחלטה, היעד טרם הושג.

בהצעה להחלטה מבוקש לאשר צעדים שונים במטרה להמשיך ולחתור להשגתו של היעד.

לסעיף א –

בהתאם לדברי ההסבר להצעה להחלטה, ייצוגן של נשים הולך ומצטמצם בעלייה ברמות הדרג הבכיר.

בהחלטת ממשלה מס' 2464 מיום 8.3.2015 בנושא השלמת הסדרי רוטציה ותקופות כהונה בסגל הבכיר של שירות המדינה נקבעו משרות הנכללות בסגל הבכיר המוביל כמפורט בדברי ההסבר.

בהצעת ההחלטה מוצעת קביעת יעד התקדמות שיטתית לייצוג הולם של נשים בשיעור של לפחות 50% במשרות הסגל הבכיר, לרבות בסגל הבכיר המוביל.

לשם השגת היעד האמור -

- בסעיף 1.2 להמלצות דו"ח שטאובר הני"ל נקבע כי בישיבת הממשלה הסמוכה ליום האישיה הבין לאומי ידווח כל שר בתיאום עם נציב שירות המדינה על עמידת משרדו ביעדים ועל הפעולות שנקטו לקידום נשים במשרד. מוצע כי דיווח זה יכלול דיווח אודות שיעורן של נשים במשרות הסגל הבכיר-מוביל.

המשרד לשוויון חברתי הלשכה המשפטית

- בסעיף 15א(ב) לחוק שירות המדינה (מינויים) התשי"ט 1959 (להלן – חוק המינויים) נקבע כי –
"הממשלה תפעל לקידום ייצוג הולם בקרב העובדים בשירות המדינה בהתאם ליעדים שתקבע, ולשם כך, בין השאר –

...(1)

(2) הממשלה רשאית לייעד משרות אשר יועסקו בהן, ככל האפשר, רק מועמדים שהם כשירים לתפקיד, מקרב קבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי הוראות סעיף קטן (א) שאינה מיוצגת באופן הולם, כפי שתקבע הממשלה;"

מוצע כי הממשלה בהתאם לסמכותה לפי סעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, תאצול לראש הממשלה את סמכותה לפי סעיף 15א(ב)(2) לחוק המינויים לייעד משרות לנשים וכן מוצע כי הממשלה, מכוח סמכותה לפי סעיף 33(ג) לחוק יסוד: הממשלה תסמך את ראש הממשלה לאצול סמכות זו לנציב שירות המדינה.

לסעיף ב-

סעיף 6ג לחוק שיווי זכויות האישה תשי"א 1951 קובע כי בוועדות המכרזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם בנסיבות הענין, לייצוגן של נשים בסוגי המשרות ובדירוגים השונים בקרב העובדים, ההנהלה, הדירקטוריון והמועצה, ובלבד שאם לצורך ביצוע הוראה זו נדרשת העדפת אישה, תינתן העדפה כאמור אם המועמדים בני שני המינים הם בעלי כישורים דומים.

מוצע להטיל על נציב שירות המדינה לדווח לממשלה באופן שנתי אודות יישום ההנחיות בדבר חובת מתן ביטוי הולם כאמור לעיל בוועדות הבחנים בסגל הבכיר ובוועדות האיתור בשירות המדינה.

לסעיף ג -

סעיף 16ג לחוק שיווי זכויות האישה קובע כי הרשות לקידום מעמד האישה תקים מאגר של מועמדות לוועדת בדיקה ממשלתית, ועדת חקירה, ועדה ציבורית ובצוות לעיצוב מדיניות לאומית.

הרשות לקידום מעמד האישה הקימה מאגר הכולל פרטים על נשים, בהסכמתן, שמטרתו קידום מועמדות לתפקידים בכירים או לשמש כמומחיות במטרה לקדם ייצוג הולם ולהגדיל את שיעורן של נשים, בעלות כישורים רלוונטיים באיוש תפקידים של משרות בכירות, בוועדות ציבוריות, בפורומים שונים (לרבות באמצעי התקשורת) וכו', לרבות בגופים כאמור בסעיף 16ג הנ"ל.

מוצע להטיל על הרשות לקידום מעמד האישה בתיאום עם נציב שירות המדינה לבחון את האפשרות לעשות שימוש במאגר לטובת פרסום וחשיפה של מכרזי בכירים ועודות איתור בשירות המדינה, בכפוף למדיניותה של נציבות שירות המדינה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי מתרונם:

ההצעה להחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

המשרד לשוויון חברתי
הלשכה המשפטית

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהחצעה נוגעת להם:

הלשכה המשפטית במשרד ראש הממשלה אישרה כי אין מניעה.
בחצעת ההחלטה הוטעמו הערות היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את החצעה:

אני מאשר כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

סורל הרלב, עו"ד
היועץ המשפטי